

De fem ældste Fortegnelser over danske Sommerfugle.

Af
Alb. Klöcker.

Der er ikke mange Fortegnelser over danske Sommerfugle i vor zoologiske Litteratur; saa vidt mig bekendt existerer indtil 1806 inkl. kun 5¹⁾ saadanne. Da de vistnok for mange Entomologers Vedkommende turde være ubekendte²⁾ og da de i flere Henseender frembyder en Del Interesse, skal jeg i det Følgende meddele dem og tillige gøre nogle Bemærkninger.

I.

Dissertatio inauguralis sistens specimen Insectologiæ Danicæ quam consensu amplissimæ facultatis medicæ, præside illustri et experientissimo Balth. Joh. de Buchwald,, pro Doctoris in medicina gradu legitime capessendo publico eruditorum examini submittit auctor Christianus Carolus Kramer, 29 Decembris 1760. Hafniæ.

¹⁾ Den Fortegnelse, der findes i »Prodromus Zoologiæ Danicæ« af O. F. Müller, regner jeg ikke med, da man ikke kan se, om de anførte Dyr er fra Danmark eller Norge.

²⁾ Strøm begyndte i »Naturh. Tidsskr.« 3 R. 4 Bd. en Fortegnelse over danske Sommerfugle, ledsaget af korte Beskrivelser. Han nævner slet ikke Kramer's nedenfor anførte Liste, som han altsaa ikke maa have kendt. Han angiver Antallet af Arter i Brünnich's Fortegnelse i Pontoppidan's »Den danske Atlas« til 80, hvad der er urigtigt; skal være 124. Obdrup's Fortegnelse fra 1806 kalder han aldeles upaalidelig.

S. 24 findes følgende Fortegnelse: (Numrene er fra Linné's Syst. Nat.)

III. Lepidoptera.

I. Papiliones.

57.	Papilio, Danaus	crategi
58.	— , —	brassicæ
59.	— , —	rapæ
60.	— , —	napi
63.	— , —	cardamines
73.	— , —	rhamni
86.	— , —	pamphilus
88.	— ,	Nymphalis Jo
107.	— , —	cardui
112.	— , —	Antiopa
113.	— , —	polychloros
114.	— , —	urticæ
119.	— , —	Atalanta
135.	— , —	Lucina
137.	— , —	Cinxia
138.	— , —	Paphia
140.	— , —	Aglaja
141.	— , —	Lathonia
152.	— ,	Plebejus Argus
161.	— , —	virgaureæ
162.	— , —	comma.

II. Sphinges.

1.	Sphinx	ocellata	29.	Sphinx	culiciformis
6.	—	convolvuli	32.	—	filipendulæ
7.	—	ligustri	38.	—	statices.
28.	—	fuciformis			

III. Phalænæ.

10.	Phalæna, bombyx	pruni.
11.	— , —	potatoria
13.	— , —	quercus
14.	— , —	rubi

16.	Phalæna,	bombyx	vinula
18.	—	,	— mori
19.	—	,	— Neustria
22.	—	,	— Caja
29.	—	,	— salicis
47.	—	,	— lubricipeda.
61.	—	,	— bucephala
87.	—	,	noctua Jacobææ
84.	—	,	— quadra
86.	—	,	— Pacta
111.	—	,	— brassicæ
129.	—	,	geometra sambucaria
131.	—	,	— alniaria
167.	—	,	— grossulariata
203.	—	,	tortrix viridana
239.	—	,	tinea evonymella
240.	—	,	— padella
275.	—	,	— resinella
303.	—	,	Alucita tetradactyla
304.	—	,	— pentadactyla.

Den ovenstaaende Liste omfatter altsaa kun 21 Papiliones, 7 Sphinges og 24 Phalænæ. Blandt »Papiliones« træffer vi her *Nemeobius lucina*; en Forvexling med en *Melitæa* er sandsynlig. Under »Phalænæ« finder vi 6 Microlepidoptera anførte, endvidere »*Bombyx pruni*«, og »*Noctua pacta*«, der efter al Sandsynlighed er *Catocala nupta*. (*C. pacta* findes, omend meget sjældent, i Holsten og ved Østersøens Kyst). Paafaldende er det, at kun 3 Arter af Geometrider nævnes; man forstaar egentlig ikke, hvorledes Forf. har kunnet undgaa at træffe paa flere. Ligeledes er det mærkeligt, at ikke en eneste *Hadena*, *Agrotis* eller anden af de almindelige Noctuer findes omtalt.

II.

Prodromus insectologiæ siællandicæ qvem dissertationis loco publico examini submittit **Martinus Thrane Brünniche Hafnia**. Danus, defendentis spartam ornante præstantissimo et doctissimo **Urbano Bruun Aascow**, Philosoph. Baccalaur. et medic. studioso in auditorio Collegii Regii Die 23 Aprilis MCCLXI¹⁾ h. ad. m. s. Hafniæ.

S. 13 findes følgende Fortegnelse:

Insecta Lepidoptera.

XXXI. Papilio.

57. Papilio cratægi,	113. Papilio polychloros,
58. — brassicæ,	114. — urticæ,
59. — rapæ,	115. — c album,
60. — napi †,	119. — atalanta,
63. — cardamines,	135. — lucina,
73. — rhamni,	137. — cinxia,
86. — pamphilus,	138. — paphia,
88. — Jo,	140. — aglaja,
96. — mæra,	141. — lathonia †,
104. — jurtina,	143. — niobe,
106. — janira,	152. — argus,
107. — cardui,	161. — virgaureæ,
112. — antiopa,	162. — comma.

XXXII. Sphinx.

1. Sphinx ocellata †,	29. Sphinx culiciformis,
6. — convolvuli †,	32. — filipendulæ,
7. — ligustri,	38. — statices.
28. — fuciformis,	

XXXIII. Phalæna.

6. Phalæna Pavonia minor,	19. Phalæna neustria,
10. — pruni †,	22. — caja,
11. — Potatoria,	26. — monacha,
13. — quercus,	29. — salicis,
14. — rubi,	47. — lubricipeda,
16. — vinula,	54. — libatrix,

¹⁾ Trykfejl for MDCCLXI.

61.	Phalæna bucephala,	171.	Phalæna chænopodiata,
81.	— Jacobææ †,	176.	— prunata,
84.	— quadra,	180.	— hastata,
86.	— pacta,	185.	— fluctuata,
87.	— pronuba,	195.	— hortulana,
91.	— gamma,	203.	— viridana,
92.	— interrogationis,	205.	— hamana,
110.	— C nigrum,	215.	— Branderiana,
111.	— brassicæ,	239.	— evonymella,
114.	— oleracææ,	240.	— padella,
129.	— sambucaria,	235.	— resinella,
131.	— alniaria †,	278.	— stipella,
142.	— fasciaria,	289.	— Frischella,
143.	— betularia,	291.	— goedartella,
162.	— atrata,	301.	— Didactyla,
164.	— undulata,	303.	— tetradactyla,
167.	— grossulariata,	305.	— pentadactyla,

I et »Appendix« S. 29 beskrives Arter, som ikke findes i Linné's Syst. Nat. 1758, uden dog at systematiske Navne gives. Følgende Lepidopteron beskrives:

Sphinx statura sphingis filipendulæ lingua spirali, alis superioribus cyaneis, lineis tribus rubris in singula ala, una nempe basi alæ partem marginis exterioris facit, altera longior etiam a basi medium tenet, tertia incipit inter has duas, paulo ante quam finitur prima, & progreditur dilatata, non uero ad extremitatem alæ. Alæ inferiores rubræ im-maculatæ.

Medens Kramer kun ialt nævner 58 Arter, har Brün-nich her samlet 79, hvoraf 66 Macrolepidoptera og 13 Microlepidoptera. *Epinephele janira* nævnes dog 2 Gange (*jurtina* og *janira*), idet Han og Hun opføres som 2 Arter. De Arter, som Forf. ikke selv har iagttaget, er mærkede med et †. Man studser uvilkaarlig, naar man ser, at han f. Ex. ikke selv har igattaget *Pieris napi*. Vi ser, at han opfører »*Papilio mæra*«, hvilket dog sikkert beror paa en

Forveksling med *Pararge megæra*. Ogsaa i denne Liste gaar »*Bombyx pruni*« og »*Noctua pacta*« igen. Den i »Appendix« beskrevne Sphinx er *Zyggæna purpuralis*; Navnet findes først i »Den danske Atlas«, som vi nedenfor kommer til.

III.

I »Den danske Atlas« af Erich Pontoppidan, Tom. I., 1763¹⁾, i det tolvte Kapitel, der handler om »allehaande krybende og flagrende Dyr, Øgler, Slinger, Orme, Snegle og Muslinger, samt Insekter«, findes en Fortegnelse S. 684 over danske Sommerfugle, forfattet af M. Th. Brünnich. At Fortegnelsen ikke er fuldstændig fremgaar af Forf.'s Ord, hvormed Kapitlet indledes, idet han siger: »Jeg vil ikke opregne alle dem, som man med Rimelighed kunde anføre at findes her i Dannemark, siden mine Læsere er bedst tjente med lidet og vist, min Kundskab ey heller har kundet strække sig til alt«. Paa Tab. XXX findes enkelte af de i Fortegnelsen anførte Arter afbildede i meget middelmaadige, dog for de flestes Vedkommende let kendelige Gengivelser; de er: *Papilio Acrion*, *Papilio flava*, *Sphinx purpuralis*, *Phalæna pusaria*, *Phal. barbalis*, *Phal. exclamationis*, *Phal. Lecheana*, *Phal. stipella*, *Phal. pterodactyla* og *Phal. tessero-dactyla*. Selve Fortegnelsen har følgende Ordlyd (De Nr., der er opførte efter Navnene, refererer sig til Linné's Syst. Nat. 10de Udg.):

Insecta Lepidoptera.

Meelvingede, eller Insekter med fire Vinger, som alle ere bedækkede med farved Støv eller Meel. De Tydske kalde dem Schmetterlinge, Zweifalter, Sommer-Vögel.

XXXIV. Papilio 203. Disse flyve om Dagen og ere derfor gemeen Mand mest bekiendte, ere og de som i sær kaldes Sommer-Fugle, fordi nogle som have vedligeholdt deres Liv Vinteren over i huule Træer eller andre Skiul, fremkomme

¹⁾ I den tyske Oversættelse af Pontoppidan's »Danske Atlas«, 1. Bd. 1. Del., Kjbhvn. og Hamburg 1766, findes den samme Sommerfugle-Fortegnelse som i den danske Udg. Tavlen har her Nr. XVII.

i Foraaret og formedelst deres flagren lættelig komme os for Øyne, de blive da agtede for Sommerens Bebudere, siden de fornemmelig og i stor Mængde sees paa denne Aarets Tid. I Norge kaldes de Mari-Høne. Den Maske eller Orm, af hvilken disse og de andre af Lepidoptera fremkomme kaldes i Almindelighed Kaal-Orm, formedelst at nogle af dem opholde sig i stor Mængde paa Kaalen, som de giøre megen Skade. Andre kaldes Knob-Orme formedelst at de ere besadte med Knopper, og andre Græs-Orme, fordi de leve mest i Græsset paa en eller anden Mark-Urt.

* Danai *a)* sneehvide.

1. Cratægi 57.
2. Brassicæ 58.
3. Rapæ 59.
4. Napi 60.
5. Cardamines 63.
6. Rhamni 73.

* Danai *b)* buntede.

7. Hyperantus 85.
8. Pamphilus 86.

** Nymphales *a)* Øynede.

9. Jo 88.
10. Mæra 96.
11. Jurtina 104.
12. Janira 106.
13. Cardui 107. eller den smukke Frue.

** Nymphales *b)* bræmmede.

14. Antiopa 112. eller Morian
15. Polycloros 113.
16. Urticæ 114.
17. C album 115. har et hvid c under hver af de bageste Vinger.
18. Atalanta 119. eller Ammiralen.
19. Lucina 135. Er iblant de rareste af Sommer-Fuglene.
20. Cinxia Græven.

21. Phaphia 138. Keyseren.
22. Aglaia 140. Kongen.
23. Lathonia 141.
24. Euphrosyne 142. Prinzen.
25. Niobe 143.
26. Cydippe, Fn. Svec. 1066
27. Betulæ 146.
28. Argus 152.
29. Argiolus 153.
30. Idas Fn. Svec. 1075.
31. Rubi 164.
32. Virgaureæ.
33. Phlæas Fn. 1078.

*** Plebeji Kiøbstædboerne.

34. Comma 162.
35. Malvæ 167.
36. Flava ikke bekjendt tilforn og beskrives af Monsr. Brünniche saaledes: P. P. alis integerrimis flavis limbo nigro albo terminato, supra infraque concoloribus. See Tab. XXX.
37. Acrion ubekjendt, men kommer gandske overeens med Beskrivelsen paa Arion undtagen at discus alarum superiorum er oven paa fulvus maculis atris, alæ inferiores supra fuscæ margine fulvo nigro maculato: Viises fra begge Sider Tab. XXX hvor a er den øverste men b den underste Side.

XXXV. Sphinx 204. Disse flyve allene i Tusmørket saavel Morgen som Aften. Paa Tydsk kaldes de Demmerungs-Vögel.

* Legitimæ med kantede Vinger.

1. Ocellata.
- ** Legitimæ med heele Vinger og jævn Rumpe.
2. Ligustri 7.

*** Legitimæ med heele Vinger og lodden Rumpe.

3. Fuciformis 28.
4. Culiciformis 29.

**** Antagne, som ere i Skikkelse og Orm udskilte
fra de Foregaaende,

5. Filipendulæ 32.
6. Statices 38.
7. Purpuralis beskrevet i Prodróm. Ins. Siælland p.
29 n. 18 og sees her Tab. XXX.

XXXVI. Phalæna 105. Disse flyve aleene i Mørket og om Natten. Nogle see meget brusende ud og ere særdeles lodne, som af gemeen Mand kaldes Ugler. Andre kaldes Møl, som opæde Klæderne og krybe omkring med deres Huuse paa Ryggen.

* Bombyces eller de hvis Horn, i sær paa Hannerne, see ud som en Kam. Tungeløse med aabne Vinger.

1. Pavonia minor 6.

** Bombyces. Tungeløse med tilbagebøiede Vinger.

2. Pruni. 10.
3. Potatoria. 11.
4. Qvercus 13.
5. Rubi 14.
6. Vinula 16. Dennes Orm som er størst 2 en halv Tomme lang, opholder sig fornemmelig paa Piletræerne og er græsgrøn, men paa Ryggen rødagtig og med grønt marmoreret; paa Ryggen har den og en Ophøyelse og i Stiertén 2 lange Spidse som en Gaffel, hvorfor den kaldes af de Tydske, Gabel-Schwantz-Raupe, i Norge kaldes den Løv-Aame.

7. Mori 18. Ormen hvoraf denne kommer, er Silke-Ormen, det nyttigste af alle bekiendte Insecter, trives ret vel i vor Luft.

8. Neustria 19.20. Dennes Orm som er lodden, og har bundtede Striber af hvidt, rødt og blaåt, lige fra Hovedet til Rumpen, er gandske almindelig i vore Frugt-Træer, paa hvilke de gjøre megen Skade.

*** Bombyces. Tungeløse med nedtrykte Vinger
og glat Ryg.

9. Caja 22.

10. Monacha 26.
 11. Chrysorrhæa 28.
 12. Salicis 29.
 **** Bombyces. Tungeløse med nedtrykte Vinger og topped Ryg.
 13. Caeruleocephala 38.
 14. Ziczac 39.
 15. Cossus 40.
 *** ** Bombyces med en Spiral-Tunge, paa Ryggen glat, og Vingerne nedbøvede.
 16. Lubricipeda 47.
 ***** Bombyces med en Spiral-Tunge, Ryggen topped, Vingerne nedbøvede.
 17. Libatrix.
 2 Noctuæ hvis Følehorn see ud som et stift Haar. elingues Tungeløse.
 18. Bucephala 61.
 19. Humuli 62 ere i sær at mærke formedelst sine meget smaa Horn.
 ** Noctuæ med Spiral-Tunge, glat Ryg uden Top.
 20. Glyphica 16.
 21. Jacobæa 81.
 22. Qvadra 84 er endnu ikke funden i Sverrig.
 23. Complana 85.
 *** Noctuæ med Spiral-Tunge og topped Ryg.
 24. Pacta 86.
 25. Pronuba 87.
 26. Chrysidis 90.
 27. Gamma 91.
 28. Interrogationis 92.
 29. Psi 96.
 30. Chi 97.
 31. Aceris 98.
 32. Exclamationis 106. har oven paa Vingen en sort Streg med en Prikke eller Plæt under, hvoraf den har sit Navn. See Tab. XXX.

- 33. *C. nigrum* 110.
- 34. *Brassicæ* 111.
- 35. *Rumicis* 112.
- 36. *Oleracæ* 114.

3 Geometræ som sidde med aabne og i lige Linie
udstrakte Vinger.

Følehornene som en Kam, de bageste Vinger noget kantede.

- 37. *Sambucaria* 129.
- - *Falcataria* 128.
- 38. *Alniaria* 131.
- 39. *Pruniaria* 133.

** Geometræ Følehornene som en Kam,
Vingerne rundagtige.

- 40. *Elingvaria* 137.
- 41. *Fasciaria* 142.
- 42. *Betularia* 143.
- 43. *Wavaria* 145.
- 44. *Purpuraria* 147.
- 45. *Pusaria* 150. Paa de Sneehvide Vinger 3 utydelige Striber. See Tab. XXX.

*** Geometræ med stivhaardede Følehorn og runde Vinger.

- 46. *Atrata* 162.
- 47. *Undulata* 164.
- 48. *Grossulariata* 167. Ormen af denne opholder sig paa vore Ribs og Stikkelsbær-Torne, hvor den drager fiine Traade fra et Stæd til et andet, og hænger undertiden i Veyret ved saadan en Traad, hvorfor den kaldes paa Dansk Snare-Orm.

- 49. *Cratægata* 168.
- 50. *Bilineata* 170.
- 51. *Chenopodiata* 171.
- 52. *Prunata* 176.
- 53. *Fluctuata* 185.
- 54. *Urticata* 195. opholder sig i temmelig Mængde paa vore Næller.
- 55. *Lemnata* 199.

56. *Brumata* 201. opholder sig i Æble-Haverne, paa hvilke den gjør stor Skade.

4 *Tortrices* de som sammenspinde Bladene.

Med meget stumpe og næsten indskaarne Vinger.

57. *Viridana* 203.

58. *Hamana* 205. er iblant de meget sieldene.

- - - *Lecheana* 214? Med denne synes nogenledes at komme overeens den som sees Tab. XXX under samme Navn.

59. *Avellana* 210.

60. *Brandieriana*.

2 *Pyrales* Vingerne holde tæt sammen, og udgiøre en bag til udskaaren Treekandt.

61. *Farinalis* 226. er meget almindelig i Kiøkkener hvor de lever af Meel.

62. *Tentacularis* 146.

63. *Barbalis* Fn. *Svec.* 1345 er meget sielden at faae at see. See Tab. XXX.

64. *Pinguinalis* 232. opholder sig i feede Ting, saasom Smør og andet i Kiøkkenet, findes undertiden i Menneskets Mave, og er den værste iblandt Ormene. *Act. Stokholm.* 1765. p. 51. t. 2.

65. *Purpuralis* 233.

6 *Tineæ* med sammenrullede Vinger og udstaaende Forhoved.

66. *Evonymella* 239.

67. *Padella* 240. er ikke saa almindelig som den fore-gaaende.

68. *Tapetzella* 253. Dens Orm forderver vores Betræk og Foerværk.

69. *Pellionella* 254. Ormen opholder sig i Foerværk, og giemmer sig i et lidet Huus som den gjør sig af Haarene, og slæber om med sig.

70. *Granella* 259. gjør en stor Skade i Korn-Magaziner.

71. *Cynosbatella* 251.

72. *Pomonella* 270. Ormen opholder sig i Æbler og Pærer.

73. Resinella 275.

74. Stipella 278. er først funden af Solander i Sverrig og er hos os ogsaa meget rar. Følehornene paa Msr. Bränniches Exemplarer ere hakkede. See Tab. XXX.

75. De Geerella 286. ere kiendelig af sine Følehorn, som er vel 6 Gange saa lange som Dyret selv.

76. Frischella 289.

77. Goedartella 291.

7 Alucitæ Vingerne ere fingrede og deedele
lige til Roden.

78. Pentadactyla 304. er gandske hviid, dens Vinger seer ud som de bestod af 5 Fiere.

79. Pterodactyla, er først beskreven i den nye Fauna Svecic. n. 1456. See Tab. XXX.

80. Tesseradactyla? til denne kunde maaskee henføres den Tab. XXX under samme Navn anførte, og som her for meere Tydelighed beskrives saaledes. P. A. alis anticis patentibus angustis postice latioribus angulatis subdivisis griseis maculis marginalibus; alis posticis pedibus antennisqve albo nigroqve annulatis.

I denne Fortegnelse, der som nævnt ogsaa er forfattet af Brännich, beløber Antallet af nævnte Arter sig til 124, altsaa en betydelig Forøgelse. Ved nogle af Arterne anføres en Notits om deres Hyppighed; naar der saaledes ved *Nemeobius lucina* meddeles, at den er »iblandt de rareste«, saa kan dette tyde paa, at Bestemmelsen er rigtig. Den nævnte »*Papilio Cydippe*« er *Argynnis Adippe* L. eller *A. Niobe* L. og »*Papilio Idas*« er *Lycæna argus* L. = *L. ægon* W. V. De som nye Arter beskrevne »*Pap. flava*« og »*Pap. Acrion*« er henholdsvis en *Hesperia (thaumas?)* og *Polyommatus (Hippochoë?)*

Af Sphinges findes ogsaa den nye Art, *Zygæna purpuralis*, beskrevet og afbildet. Ialt nævnes 80 Arter af Phalænæ, heraf 24 Microlepidoptera, hvorunder da »*Tortrix Lecheana*«, der er *Agrophila trabealis*, som er afbildet paa

Tavlen og let at kende. Denne Art har det sin Interesse at se opført her, idet den først i den nyeste Tid er genfundet. Under Pyrales opføres *Pechipogon barbalis*. Blandt de øvrige Phalænæ finder vi atter »*Bombyx pruni*» og »*Noctua pacta*«. Den omtalte »*Bombyx chrysoorrhoea*» er sikkert *Porthesia similis*. Blandt Geometriderne træffer vi paa mange for os nu fremmede Navne; det vilde føre for vidt her at komme nærmere ind paa en Identificering af dem, hvad der iøvrigt ogsaa i flere Tilfælde er umuligt. *Drepana falcataria* er opført under Geometræ.

IV.

Favna Insectorvm Fridrichsdalina Sive Methodica Descriptio Insectorvm Agri Fridrichsdalensis, Cvm Characteribvs Genericis Et Specificis, Nominibvs Trivialibvs, Locis Natalibvs, Iconibvs Allegatis Novisque Plvribvs Speciebvs Ad-ditis. Hafniae et Lipsiae C1810CCLXIV.

S. 32 findes følgende Fortegnelse:

Ordo III Lepidoptera.

34. Papilio.	P. Nymphalis	Antiopa.
III. Danai.	- —	Polychloros.
P. Crataegi.	- —	urticae.
P. Danavs Brassicae.	- —	C album.
- — Rapae.	- —	Atalanta.
- — Napi.	- —	Cinxia.
- — Sinapis.	- —	Paphia.
- — Cardamines.	- —	Lathonia.
- — Rhamni.	- —	Aglaiia.
- — Hyperantus.	- —	Cydicpe.
- — Pamphylus.	- —	Niobe.
IV. Nymphales.	- —	* Arete.
P. Nymphalis Jo.	- —	* Vidua.
- — Maera.	- —	* Tullia.
- — Semele.		V. Plebeji.
- — Jurtina.	P. Plebejus	Quercus.
- — Janira.	- —	Arion.
- — Cardui.	- —	Argus.

P. Plebejus Idas.

- — argiolus.
- — Phlaeas.
- — comma.
- — Malvae.

35. Sphinx.

S. ocellata.

- Populi.
- Euphorbiae.
- Ligustri.
- fuciformis.
- Filipendulae.
- statices.

36. Phalaena.

I. Bombyces.

Ph. Bombyx pauonia.

- — Tau.
- — Neustria.
- — Rubi.
- — lanestris.
- — Quercus.
- — quercifolia.
- — * gibbosa.
- — Vinula.
- — Fagi.
- — Cossus.
- — potatoria.
- — * L nigrum.
- — bucephala.
- — Ziczac.
- — caeruleocephala.
- — pudibunda.
- — fascelina.
- — antiqua.
- — curtula.
- — anastomosis.
- — chrysorrhoea.

Ph. Bombyx Salicis.

- — Caia.
- — plantaginis.
- — Sannio.
- — lubricipeda.
- — graminis.
- — villica.
- — libatrix.
- — * modesta.

II. Noctuae.

Ph. Noctua rubicollis.

- — Icobaea.
- — fuliginosa.
- — quadra.
- — meticulosa.
- — pacta.
- — pronuba.
- — chrysitis.
- — festucae.
- — gamma.
- — * interrogationis.
- — ludifica.
- — aprilina.
- — Aceris.
- — Psi.
- — absinthii.
- — vmbratica.
- — exsoleta.
- — Verbasci.
- — Tragopoginis.
- — comma.
- — atriplicis.
- — rumicis.
- — triplasia.
- — Brassicae.
- — Pisi.
- — oculea.

Ph. *Noctua turca*.

- — * *flava*.
- — * *pustulata*.
- — * *pratensis*.
- — * *secalis*.
- — * *desolata*.
- — * *Jutica*.
- — * *heteroclita*.

III. *Geometrae*.Ph. *Geometra amataria*.

- — *falcataria*.
- — *putatoria*.
- — *lactearia*.
- — *lacertinaria*.
- — *alniaria*.
- — *pennaria*,
- — *pruniaria*.
- — *elinguaria*.
- — *betularia*.
- — *defoliaria*.
- — *papilionaria*.
- — *atomaria*.
- — *wauaria*.
- — *margaritaria*,
- — *punctaria*.
- — *pusaria*.
- — *quadrifasciaria*.
- — *purpuraria*.
- — * *matronaria*.
- — * *viduaria*.
- — *grossulariata*.
- — *chenopodiata*.
- — *comitata*.
- — *didymata*.
- — *atrata*.
- — *tristata*.
- — *marginata*.

Ph. *Geometra ocellata*.

- — *fluctuata*.
- — *Alchemillata*.
- — *bilineata*.
- — *auersata*.
- — *incanata*.
- — *hortulata*.
- — *vticata*.
- — *Nymphaeata*.
- — *Potamogata*.
- — * *alternata*.
- — * *tessulata*.
- — * *strigata*.

IV. *Tortrices*.Ph. *Tortrix vncana*,

- — *prasinana*.
- — *viridana*.
- — *clorana*.
- — *Piceana*.
- — *Auellana*.
- — *arcuana*.
- — *Lecheana* *.
- — *Forskaeleana*.
- — *fuscana*.
- — *Bergmanniana*.
- — *Holmiana*.
- — *Rolandriana*.
- — *Wahlbomiana*.
- — *Alstroemiana*.
- — *Logiana*.
- — *fasciana*.
- — * *miana*.
- — * *Koenigiana*.
- — * *albana*.

V. *Pyrалides*.Ph. *Pyrалis tentacularis*.

- — *barbalis*.

Ph. <i>Pyralis proboscidalis</i> .	Ph. <i>Tinea pelliionella</i> .
- — <i>farinalis</i> .	- — <i>Pomonella</i> .
- — <i>glaucinalis</i> .	- — <i>strobilella</i> .
- — <i>pinguinalis</i> .	- — <i>Turionella</i> .
- — <i>forficalis</i> .	- — <i>Cembrella</i> .
- — <i>verticalis</i> .	- — <i>Resinella</i> .
- — <i>purpuralis</i> .	- — <i>Lapella</i> .
- — <i>*verrucalis</i> .	- — <i>tertianellae</i> .
VI. <i>Tineae</i> .	- — <i>Calthella</i> .
Ph. <i>Tinea duplaris</i> .	- — <i>pedella</i> .
- — <i>lutarella</i> .	- — <i>elongella</i> .
- — <i>Euonymella</i> .	- — <i>punctella</i> .
- — <i>Padella</i> .	- — <i>leucatella</i> .
- — <i>vittella</i> .	- — <i>foenella</i> .
- — <i>pascuella</i> .	- — <i>*atoniella</i> .
- — <i>pratella</i> .	- — <i>*Wiedemanella</i> .
- — <i>nemorella</i> .	- — <i>*obliquella</i> .
- — <i>capitella</i> .	- — <i>*Maestingella</i> .
- — <i>cynosbatella</i> .	- — <i>*Ludvigella</i> .
- — <i>cinctella</i> .	- — <i>*Hebenstreitella</i> .
- — <i>arbutella</i> .	VII. <i>Alucitae</i> .
- — <i>Degeerella</i> .	Ph. <i>Alvcita monodactyla</i> .
- — <i>Frischella</i> .	- — <i>didactyla</i> .
- — <i>Mouffetella</i> .	- — <i>pterodactyla</i> .
- — <i>Rhediella</i> .	- — <i>tesseradactyla</i> .
- — <i>Roesella</i> .	- — <i>tetradactyla</i> .
- — <i>Harrisella</i> .	- — <i>pentadactyla</i> .
- — <i>tapetzella</i> .	- — <i>*heterodactyla</i> .

Som man vil se af ovenstaaende Arbejdes Titel, findes intet Autornavn derpaa. Forf. er imidlertid, som bekendt, ingen ringere end Otto Friedrich Müller, vel den største Zoolog, Danmark har frembragt. Müller var en aldeles fortrinlig Samler; herom vidner ogsaa hans ovenstaaende Liste, hvori han ialt opfører 228 Arter fra Omegnen af Frederiksdal. Ikke destomindre maa vi undres over, at saamange al-

mindelige Noctuer mangler. De nye af Müller beskrevne Arter er mærkede med et *. »*Pap. maera*« er *Par. megæra*, »*Pap. Cydippe*« er *Arg. Adippe* eller *Arg. niobe* L., »*Pap. niobe*« er *Arg. euphrosyne* L. (ifølge Kirby: A. synonymic catalogue of diurnal Lepidoptera) og »*Pap. Idas*« er *Lyc. argus* L. = *ægon* W. V. Hans som nye Arter beskrevne »*Pap. Arete*« og »*Pap. Vidua*« er begge Varieteter af *Epineph. Hyperanthus* og hans »*Pap. Tullia*« er *Coenonympha Tiphon* Rott. = *Davus* F. Strøm (Danmarks større Sommerfugle, S. 13) mener, at Müller's Navn bør bibeholdes, da hans Diagnose tiltrods for sin Korthed er tilstrækkelig til at karakterisere Arten; denne Opfattelse deles dog ikke i Udlandet.

Blandt Sphinges opfører han *Sph. Euphorbiae*, der sikkert er en Forvexling med *Deil. galii*.

Under Phalænæ træffer man en Mængde for Faunaen nye Arter. Vi ser bl. a. her *Arctia villica* og der er ikke Tvivl om, at Müller virkelig har fundet den i sin Tid; siden da er den vistnok ikke iagttaget her i Landet. »*Noctua pacta*« møder os atter her. »*Noctua ludifica*« er en Fejlbestemmelse og dette gælder vel ogsaa »*Noctua turca*«. Af de som nye beskrevne Arter anerkendes nu kun 1, nemlig *Laria L nigrum*. Blandt Geometriderne opføres *Drepana falcataria* og *D. lacertiniaria* og som *Tortrix Lecheana Agrophila trabealis*; *Pechipogon barbalis* anføres under Pyrales. Desuden anføres flere andre Macrolepidoptera under Microlepidoptera. Ligesom i de foregaaende Forfatteres Fortegnelser savner man ogsaa her mange af vore almindeligste Noctuer.

Af Trykfejl findes ikke saa faa.

Et Tillæg til ovenstaaende Fortegnelse gav Müller i sin »*Flora Fridrichsdalina*«, 1767, idet der S. 232 i nævnte Værk findes et Afsnit med Titel: »*Faunæ Fridrichsdalinæ Novicia, Quæ Anni Spatio In Agro Fridrichsdalensi Legi*«, hvori S. 234 nævnes følgende Lepidoptera:

Papilio Pl. Betulæ.

— Pl. Rubi.

Sphinx Elpenor.

— Porcellus.

Phalæna	B. Camelina.
—	N. Humuli.
—	N. Hecta.
—	N. Gothica.
—	N. Typica.
—	N. pallens.
—	G. vernaria.
—	G. strigilata.
—	G. rectangulata.
—	G. cratægata.
—	G. lemnata.
—	G. remutata.
—	Tor. fasciana.
—	Tor. Branderiana.
—	Tor. Xylostearia.
—	Tor. Rosana.
—	Tor. Oporana.
—	Tor. Solandriana.
—	Tor. Modeeriana.
—	Tor. Heracleana.
—	Tin. colonella.
—	Tin. pinetella.
—	Tin. culmella.
—	Tin. trigonella.
—	Tin. pruniella.
—	Tin. Petiverella.
—	Tin. Swammerdamella.
—	Tin. gemmella.
—	Tin. picarella.
—	Tin. Xylostella.
—	Tin. Jungiella.
—	Tin. vestianella.
—	Tin. granella.
—	Tin. bracteella.
—	Tin. tessella.
—	Tin. bicostella.
—	Tin. cinerella.

Phalæna Tin fuscella,

— Tin. porrectella.

Med dette Tillæg forøges Antallet af de af Müller fundne Arter til 273.

V.

Forsøg til en Naturhistorisk Beskrivelse over de Sommerfugle som findes i Omegnen af Kiøbenhavn, til Brug for Ungdommen. Udarbejdet af V. A. Obdrup. Stud. med. Kjøbenhavn. 1806.

1. Papilio Populi. Sielden.
2. — Antiopa.
3. — Polycloros.
4. — Urticæ.
5. — c album.
6. — Antalanta.
7. — Cinxia.
8. — Dia.
9. — Paphia.
10. — Alaja.
11. — Adippe.
12. — Lathonia.
13. — Euphrosine.
14. — maera.
15. — Megaera.
16. — Ægeria.
17. — Medusa. Findes i August i stor Mængde.
18. — Amaryllis. I Skoven i stor Mængde.
19. — Phamphilus.
20. — Arcanius.
21. — Dejanira
22. — Phædra
23. — Janira.
24. — Galathea. »Denne meget almindelige Sommerfugl — — —«.
25. — Cardui.
26. — Cratægi.
27. — Brassicæ.

28. Papilio Rapæ. —
 29. — Napi.
 30. — Sinapis.
 31. — Rhamni.
 32. — Cardamines.
 33. — Hyperanthus.
 34. — Betulæ.
 35. — Quercus.
 36. — Rubi.
 37. — Phloeas.
 38. — Virgaurea.
 39. — Argus.
 40. Papilio Medon.
 41. — Belargus.
 42. — Jearus.
 43. — Argiolus.
 44. — Comma.
1. Sphinx ocellata.
 2. — populi.
 3. — tiliæ.
 4. — Elpenos.
 5. — Celerio »yderst sielden«.
 6. — Euphorbiæ »nogle Steder hyppig, paa andre
 sieldnere«. — »Larven er meget alm. og
 let at faa fat paa«.
 7. — Convolvuli.
 8. — Ligustri.
 9. — Pinastri.
 10. — Stellatarum.
 11. — Filipendulæ.
 12. — Statices.
1. Phalæna Bombyx pavonia minor.
 2. — — Tau.
 3. — — Mori.
 4. — — quercifolia »Larven findes næsten
 overalt hos os«.
 5. — — Rubi.

6.	Phalæna	Bombyx	Quercus.
7.	—	—	Neustria.
8.	—	—	populi.
9.	—	—	pini.
10.	—	—	processionea.
11.	—	—	Pityocampa.
12.	—	—	Caja.
13.	—	—	Salici.
14.	—	—	chrysorrhoea.
15.	—	—	antiqua.
16.	—	—	Bucephala.
17.	—	—	Vinula.
18.	—	—	nubiculosa.
19.	—	—	Menthastri.
20.	—	—	graminis.
21.	—	—	Libatrix.
22.	—	Noctua	Jacobæa.
23.	—	—	sponsa.
24.	—	—	Parthenias.
25.	—	—	Fuliginosa.
26.	—	—	L album.
27.	—	—	Pacta.
28.	—	—	pronuba.
29.	—	—	Paranympha.
30.	—	—	Fraxini »er ikke meget talrig«.
31.	—	—	Psi.
32.	—	—	Delphinii »er meget sielden«.
33.	—	—	chrysitio.
34.	—	—	Gamma.
35.	—	—	Festucæ.
36.	—	—	Instabilis.
37.	—	—	aprilina.
38.	—	—	Brassicæ.
39.	—	—	trapezina.
40.	—	—	chi.
41.	—	—	Verbasci.
42.	—	—	Scrophulariæ.

43.	Phalæna	geometrica	grosululariata.
44.	—	—	chærophyllata.
45.	—	—	hirtaria.
46.	—	—	hortulata.
47.	—	—	prunaria.
48.	—	—	piniaria.
49.	—	—	brumata.
50.	—	—	papilionaria.
51.	—	—	veridata.
52.	—	—	elingvaria.
53.	—	—	hostata.
54.	—	Pyralis	farinalis.
55.	—	—	fagane.
56.	—	Tortrix	veridana.
57.	—	—	rosana.
58.	—	Tinea	granella.
59.	—	—	Rajella.
60.	—	—	Sarcitella.
61.	—	—	mellonella.
62.	—	—	pellionella.
63.	—	—	Evonymella.

Denne Fortegnelse er jo i flere Henseender meget mærkelig. Man kan daarligt tænke sig, at en Forvexling kan have fundet Sted for saadanne Arters Vedkommende som *L. populi*, *P. egeria*, *S. phædra*, *M. galathea* etc., hvis disse Arter virkelig er fundne her i Landet. Noget andet er det, om Forf. ikke har medtaget, hvad han har tænkt sig, at der maatte muligvis kunne findes i vor Fauna. Imod dette taler dog paa den anden Side de aldeles bestemte Angivelser flere Steder angaaende Forekomsten. Usandsynligt er det jo ikke, at en Art som *M. galathea* virkelig har været almindelig her i Landet, men man forstaar saa ikke, hvorfor den igen skulde være forsvunden, da alle Betingelser for dens Trivsel er tilstede her. Hvordan det nu end forholder sig, Fortegnelsen er ikke uden Interesse; lidt uretfærdigt

forekommer det mig at være, naar man som Strøm afviser den med at kalde Forf. aldeles upaalidelig. Hertil kommer endvidere, at flere af de nævnte Arter jo virkelig i den senere Tid er fundne her i Landet, f. Ex. *P. egeria* i Antal. At der dog i mange Tilfælde foreligger Fejlbestemmelser, kan man vistnok gaa ud fra, f. Ex. gælder dette *Papilio Dia*, *P. medusa*, *P. Dejanira*, *P. Medon*, *P. Belargus*, etc.

Ogsaa i denne Fortegnelse er der adskillige Trykfejl.
